

Bewaarneming

S&S 2022/104

Rechtbank Gelderland, 29 juni 2022

Nr. ECLI:NL:RBGEL:2022:3461

Redelijkheid en billijkheid verhinderen beroep op uitsluiting aansprakelijkheid

Een bij Anthevast gestalde camper blijkt verdwenen als de eigenaren, verzekerd bij UVM, deze willen ophalen. De aan Anthevast gegeven sleutels van de camper zijn eveneens verdwenen. Verzekeraar UVM vergoedt de schade onder de verzekeringsovereenkomst, subrogeert in de rechten van zijn verzekerden en spreekt stallinghouder Anthevast aan. De verzekeraar verwijt Anthevast dat deze is tekortgeschoten in de nakoming van de stallingsovereenkomst. Anthevast betwist dat de camper is gestolen en doet een beroep op haar algemene voorwaarden.

De Rechtbank Gelderland overweegt dat Anthevast wel zegt dat niet vaststaat dat de camper bij haar is afgeleverd, maar dat zij niet onderbouwt waarom dit anders is. Bovendien blijkt uit de stukken dat de beheerder nog wist dat de camper is afgeleverd. De rechtbank neemt dan ook als uitgangspunt dat de camper in bewaring is genomen door Anthevast, maar niet meer door haar kon worden teruggegeven. Dat teruggeven is één van de hoofdvplichtingen van de bewaarnemer (artikel 7:600 BW). Anthevast is daarin tekortgeschoten.

Anthevast beroept zich vervolgens op de algemene uitsluiting van aansprakelijkheid in haar algemene voorwaarden. Die uitsluiting is getrappt. Alle aansprakelijkheid is uitgesloten, tenzij er sprake is van opzet of grove schuld. Als de stallinghouder dan toch aansprakelijk is, geldt een beperking tot maximaal het bedrag dat door de verzekeraar wordt uitgekeerd en als de schade niet onder enige dekking valt, is de stallinghouder alsnog niet aansprakelijk. Anthevast betoogt dat zij zich niet kon verzekeren en dat zij daarom dus in het geheel niet aansprakelijk is. De rechtbank acht de uitsluiting tegen die achtergrond niet onredelijk bezwarend. Wel vindt zij het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar dat Anthevast een beroep op de uitsluiting doet. Daartoe overweegt de rechtbank dat in ieder geval vaststaat dat het hek en de loodsen tijdens openingstijden niet zijn afgesloten en geen sprake is van cameratoezicht op het parkeerterrein, ondanks dat deze maatregelen genoemd staan in Anthevast's eigen algemene voorwaarden. Relevant acht de rechtbank verder dat de sleutels van de voertuigen met vermelding van het bijbehorende kenteken in een niet-afgesloten la in een niet-afgesloten ruimte worden bewaard en dat de beheerder regelmatig niet in deze ruimte aanwezig is. De rechtbank rekent het

Anthevast aan dat zij de schijn heeft gewekt dat er voldoende beveiligingsmaatregelen zijn, maar heeft nagelaten deze te treffen. Anthevast is dan ook aansprakelijk.

Commentaar

De rechter toetst aan de concrete omstandigheden van het geval om vast te stellen of een opslaghoudster een beroep toekomt op zijn algemene voorwaarden. Het niet-nakomen van afgesproken veiligheidsmaatregelen is daarbij een belangrijke omstandigheid. Zie onder meer ook het vonnis van de Rechtbank Rotterdam van 26 januari 2022 (S&S 2022/64).

Eigen gebrek onder transport- goederenverzekering; bewijslast S&S 2022/91

Rechtbank Rotterdam, 30 maart 2022
Nr. ECLI:NL:RBROT:2022:2367

Schade aan sojabonen door schimmelvorming

Bij lossing van een zending biologische sojabonen na vervoer over zee vanuit Brazilië naar Finland wordt schimmel vastgesteld aan en op de big bags waarin de sojabonen zijn verpakt. De Finse koper weigert de goederen. Verkoper Gebana vervoert de bonen naar Nederland, verkoopt deze in Nederland tegen een aanzienlijke minderwaarde en doet een beroep op haar verzekeringspolis. Verzekeraars weigeren dekking. Zij stellen dat de schade aan de sojabonen het gevolg is van eigen gebrek en dat Gebana niet aannemelijk heeft gemaakt dat de schade het gevolg is van een onzeker voorval in de zin van de polisvoorwaarden.

De rechtbank sluit zich aan bij de in de literatuur verdedigde visie dat de toetsing op de aanwezigheid van een onzeker voorval, losstaat van de vraag wat de rechtens relevante oorzaak van de schade is en of deze onder de gedekte gevaren valt. Of er sprake is van een onzeker voorval moet volgens de rechter op het moment van het sluiten van de overeenkomst worden beoordeeld. Van een onzeker voorval in de zin van de wet was volgens de rechtbank in dit geval sprake omdat het voor Gebana en verzekeraars ten tijde van het sluiten van de

verzekeringsovereenkomst onzeker was dat zich een gedekt risico zou voordoen, te weten schade aan de sojabonen door schimmelvorming. Daaraan doet het volgens de rechtbank niet af dat sojabonen onder bepaalde omstandigheden bij vervoer over zee kunnen beschimmelen.

Het tweede verweer van verzekeraars, dat er sprake is van een eigen gebrek, slaagt evenmin. De rechtbank oordeelt dat de bewijslast dat er sprake is van een eigen gebrek in de zin van de polis op verzekeraars rust. Volgens de rechtbank is een eigen gebrek een uitsluiting en niet een beperking van de dekking. Verzekeraars hebben naar het oordeel van de rechtbank niet aan hun bewijslast voldaan. Voor het kunnen aannemen van 'eigen gebrek' van de sojabonen acht de rechtbank het onvoldoende dat de precieze oorzaak van het ontstaan van de schimmel op de sojabonen niet met zekerheid is komen vast te staan en met name ook niet dat Gebana niet onweerlegbaar een van buiten komend onheil heeft kunnen aanwijzen als oorzaak van de beschimmeling.

De rechtbank erkent dat verzekeraars 'met een lastige bewijspositie worden opgezadeld' door van hen te verlangen dat zij hun stelling (dat van een eigen gebrek van de verzekerde zaak sprake is bij het vervoer van natuurproducten die naar hun aard kwetsbaarder zijn dan andere te verzekeren zaken) met méér staven dan de stelling dat het om bederfelijke waar gaat. De rechtbank meent evenwel dat verzekeraars bij het sluiten van de verzekeringsovereenkomst in de positie zijn om nadere eisen te stellen waaraan verzekerde moet voldoen.

Tenslotte oordeelt de rechtbank dat ook schadebeperkende maatregelen die na het intreden van de schade zijn genomen om de schade te beperken door een restwaarde te realiseren voor vergoeding onder de polis in aanmerking kunnen komen.

De hier besproken jurisprudentie is afkomstig uit S&S (Aflevering 10; 2022), Kluwer B.V., Postbus 23 (7400 GA) Deventer en rechtspraak.nl.

Dr. J.A. (Jolien) Kruit

De auteur is partner bij Van Traa Advocaten te Rotterdam.